

IDA-TALLINNA KESKHAIGLA

B-TÜÜPI NATRIUREETILISE PROPEPTIIDI N-FRAGMENT PLASMAS

Lühend	P-NT-proBNP								
Mõiste	ProBNP on 108 aminohappest koosnev prohormoon, mida sünteesitakse peamiselt südame vatsakeste müokardirakkudes ja lõhustatakse seejärel bioloogiliselt aktiivseks hormooniks, BNP-ks ning N-terminaalseks fragmendiks (NT-proBNP). ProBNP-d produtseerivad südames ka fibroblastid. Natriureetilistel peptiididel on diureetiline, natriureetiline ja vasodilateeriv toime. Sekretsioon suureneb vastusena südameseina pingele ja plasmamahu suurenemisele. NT-proBNP on näidustatud eelkõige välistava testina, et eristada, kas patsiendi kaebused (nt düspnoe) võivad olla tingitud südamevatsakeste süstoolsest puudulikkusest või muudest põhjustest. Uuringul on väga suur negatiivne ennustusjõud (97–100 %), kuid väike positiivne ennustusjõud. Testieelse tõenäosuse suurest erinevusest tingituna kasutatakse akuut- ja mitteakuutravi patsientide puhul südamepuudulikkuse välistamiseks erinevaid otsustuspiire. NT-proBNP sisaldus veres korreleerub südamepuudulikkuse raskusega. Naistel on NT-proBNP sisaldus veres suurem kui meestel. Vanusega NT-proBNP sisaldus veres suureneb.								
Näidustused	▪ esmane uuring südamepuudulikkuse välistamiseks või jätkuuuringute vajalikkuse üle otsustamiseks madala testieelse tõenäosusega patsientidel ▪ abiuuring südamepuudulikkuse raskusastme hindamiseks ▪ müokardiinfarktihaigetel südamepuudulikkuse ja suremuse ennustamine ▪ südame vasaku vatsakese düsfunktsiooni ravi jälgimine								
Proovivõtu vahendid	Geeli ja liitiumhepariiniga katsuti								
Materjali säilivus ja transport	Plasma: 20–25 °C 3 päeva, 2–8 °C 6 päeva, –20 °C 24 kuud Juhul kui proovimaterjali ei saa kohe laborisse saata, tuleb plasma eraldada.								
Teostamise aeg ja koht	Ööpäevaringselt, kliinilise keemia labor, Ravi 18								
Meetod	Elektrokemoluminomeetria								
Referentsväärtused	• <u>Diagnostilised otsustuspiirid südamepuudulikkuse välistamiseks:</u>¹ Akuutravi patsiendid: <300 ng/L Mitte-akuutravi patsiendid: <125 ng/L • <u>Südamepuudulikkusele viitab:</u>²<table border="0"><tr><td>Vanus</td><td>NT-proBNP (ng/L)</td></tr><tr><td><50 a</td><td>>450</td></tr><tr><td>50–75 a</td><td>>900</td></tr><tr><td>>75 a</td><td>>1800</td></tr></table>	Vanus	NT-proBNP (ng/L)	<50 a	>450	50–75 a	>900	>75 a	>1800
Vanus	NT-proBNP (ng/L)								
<50 a	>450								
50–75 a	>900								
>75 a	>1800								
Tõlgendus	proBNP↑ ▪ vasaku vatsakese düsfunktsioon ▪ vasaku vatsakese hüpertroofia ▪ klapiirikked ▪ äge või krooniline müokardiisheemia ▪ kopsuarteri trombemboolia ▪ pulmonaarhüpertensioon Segavad tegurid: individuaalne ja isikutevaheline suur bioloogiline varieeruvus, suur füüsiline koormus, ülemäärane vee ja soola tarbimine, neerupuudulikkus, ravimid proBNP↓								

	▪ tulemus alla diagnostilise otsustuspiiri välistab suure tõenäosusega südamepuudulikkuse ▪ ravi järgselt viitab paremale prognoosile Segavad tegurid: keha suur rasvasisaldus põhjustab madalamaid tulemusi
Konsultatsioon	Liisa Kuhi, Piret Kedars, Eleonora Ellervee, Maarit Veski
HK hinnakirja koodid	66709
Kirjandus	1. Euroopa südamepuudulikkuse diagnostika- ja ravijuhis 2016 2. Ashvarya Mangla, The reference values of brain-type natriuretic peptide (BNP) and N-terminal (NT) proBNP are different to exclude or confirm a diagnosis of heart failure.2016 3. Kallion K., Tamm A., TeesaluR., Natriureetiliste peptiidide kastusvõimalusi südamehaiguste käsitlemisel, Eesti Arst, 2006, Nr.02, lk.91–95
Koostaja	Piret Kedars